

Jakelussa mainituille

ALUEIDEN NIMEÄMINEN ALUEKESKUSOHJELMAAN VUOSIKSI 2004-2006

Valtioneuvosto on tänään, asian oltua valmistavasti valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnan käsiteltävänä, alueiden kehittämisestä annetun lain (602/2002) 14 §:n nojalla nimennyt seuraavat alueet aluekeskusohjelmaan vuosiksi 2004-2006:

Rovaniemen seutu, Kemi-Tornion alue, Koillis-Suomi, Oulun seutu, Raahen seutukunta, Nivala-Haapajärven, Ylivieskan ja Siikalatvan seutukunnat yhdessä, Kajaanin kaupunkiseutu, Kokkolan seutukunta, Pietarsaaren seutu, Vaasan seutu, Seinäjoen seutu, Jyväskylän kaupunkiseutu, Jämsän seutu, Ylä-Savon talousalue, Kuopion seutu, Varkauden talousalue, Mikkelin seutu, Savonlinnan seutu, Etelä-Karjala, Joensuun seutu, Kouvolan kaupunkiseutu, Kotkan-Haminan seutu, Etelä-Pirkanmaan seutukunta, Tampereen seutukunta, Lahden alue, Hämeenlinnan seutu, Forssan seutu, Porin kaupunkiseutu, Rauman seutu, Turun seutu, Salon seutu, Vakka-Suomen seutukunta, Hyvinkään ja Riihimäen talousalue ja Itä-Uusimaa.

Porin ja Rauman seutujen ja Kokkolan ja Pietarsaaren seutujen edellytetään jatkavan tiivistä yhteistyötään ohjelmien toteutuksessa.

Kauhajoen seudun verkostopilotin toteutukseen osoitetaan ohjelman perusrahoitusta vuoden 2006 loppuun saakka.

Koska ohjelma-alueiden nimiin ja alueisiin kuuluvien kuntien joukkoon voi tulla muutoksia ohjelmakauden jäljellä olevan kolmen vuoden aikana, valtuutetaan sisäasiainministeriö tekemään ohjelma-alueiden nimien muutoksia ja alueisiin kuuluvia kuntia koskevat päätökset.

Aluekeskusohjelman perusrahoituksena käytetään sisäasiainministeriön hallinnonalan maakunnan kehittämisrahaa (26.98.43).

Ohjelman arvioinnin perusteella ohjelma-alueiden, verkostopilotin ja ohjelmaan verkottuvien seutujen tulee kiinnittää erityistä huomiota ohjelmalle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteuttamiseen, ohjelman alueellisen

vaikuttavuuden vahvistamiseen ohjelma-alueita ympäröivillä seuduilla sekä perusrahoituksella rahoitettujen ja rahoitettavien hankkeiden tehokkaaseen toteutukseen.

Erityisesti seuraavien ohjelma-alueiden vuosina 2002-2003 kehitettyjen hyvien käytäntöjen vahvistaminen ja vakiinnuttaminen huomioidaan vuoden 2004 perusrahoituksessa: Koillis-Suomi (tietoyhteiskunnan palvelut –hanke), Kajaanin kaupunkiseutu (kulttuurihanke), Joensuun seutu (alueellisen vaikuttavuuden toimintamalli), Hyvinkään ja Riihimäen talousalue (luottamushenkilöiden yhteistyö seudullisessa kehittämisessä), Varkauden seutu (osallisuuden vahvistaminen), Porin kaupunkiseutu (seudullisten hyvinvointipalvelujen organisointi), Jyväskylän seutu (verkostokaupunki) sekä Etelä-Karjala (tehostettu ja strateginen kuntayhteistyö).

Ohjelman seurannan ja arvioinnin perusteella päätetään vuosien 2005 ja 2006 perusrahoitusta myönnettäessä kutakin vuotta koskien alueiden hyvien käytäntöjen tukemisesta.

Valtioneuvosto päätti seuraavista aluekeskusohjelman toteutusta koskevista periaatteista:

Hallitusohjelman mukaan hallitus harjoittaa sosiaaliseen ja alueelliseen tasapainoon tähtäävää politiikkaa. Eroja alueiden kehittämisedellytyksissä kavennetaan. Tavoitteena on muuttoliikkeen ja väestörakenteen tasapainottaminen sekä palvelurakenteen turvaaminen koko maassa. Aluekeskusten vahvistamiseksi kehitetään aluekeskusohjelmaa ja sen toteuttamista tehostetaan suoritettavan arvioinnin pohjalta. Aluekeskusohjelmalla tuetaan myös ohjelma-alueita ympäröivien seutujen kehitystä.

Hallituksen strategia-asiakirjassa on täsmennetty hallitusohjelmaa. Sen mukaan maassa tarvitaan riittävä määrä ihmisten ja yritysten elämisen ja toiminnan edellytykset turvaavia kasvavia ja kehittyviä keskusseutuja. Näiden kehittämiseksi on käynnissä aluekeskusohjelma. Ohjelmaa jatketaan ainakin meneillään olevan ohjelmakauden ajan siihen nimetyillä alueilla. Voimavaroja ja muita julkisia kehittämispanostuksia suunnataan erityisesti näille alueille ottaen huomioon syksyllä 2003 valmistuva ohjelman väliarviointi.

Strategia-asiakirjassa aluekeskusohjelmalle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden mukaan aluekeskuksilla on vuoden 2006 lopussa:

- toimivat seudulliset yhteistyöstrategiat ja päätöksentekorakenteet
- toimivat yhteistyöverkostot ympäröivien seutujen kanssa
- toimivat yhteistyöverkostot seuduilla ja ympäröivillä seuduilla olevien yritysten, oppilaitosten ja tutkimusyksikköjen kanssa
- myönteistä kehitystä elinvoimamuuttujissa (väestö, työpaikat, osaaminen, toimialat, palvelut, turvallisuus, ympäristö) vuoteen 2000 verrattuna
- myönteinen vaikutus koko maakunnan aluetalouteen ja osaamiseen

Aluekeskusohjelmien toteutuksen edellytetään perustuvan tiiviiseen yhteistyöhön maakuntien liittojen ja valtion aluehallintoviranomaisten kanssa.

Aluekeskusohjelman toteutuksessa huomioidaan valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueiden kehittämisen tavoitteista sekä hallitusohjelmaan sisältyvien poikkihallinnollisten politiikkaohjelmien tavoitteet.

Aluekeskusohjelman alueellisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi ohjelmaan nimettyjen alueiden on edellytetty selvittävän yhteistyössä aluekeskuksia ympäröivien seutujen ja maakuntaliittojen kanssa verkostoyhteistyön mahdollisuudet, tavoitteet ja käytännön toteutuksen. Tarkoituksena on, että aluekeskusohjelmaan verkottuvat seudut sopivat yhteistyön tavoitteista ja yhteisistä hankkeista. Niiden tulee vastata ohjelman tavoitteita ja kriteereitä sekä tukea verkottuvien seutujen seudullisten rakenteiden kehittymistä. Yhteistyöhankkeista aiheutuvat kustannukset huomioidaan aluekeskusohjelmaan nimettävien alueiden perusrahoituksessa. Verkottuvien seutujen tulee vastata näissä tapauksissa yhteishankkeiden omarahoitusosuudesta.

Kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta tehostetaan aluekeskusohjelmassa. Tämän toteutumiseksi tulee tehostaa ohjelma-alueiden eri tyyppisten kuntien välistä samoin kuin ohjelma-alueiden ja niiden ulkopuolisten seutujen välistä yhteistyötä.

Aluekeskusohjelman toteutusta ja arviointia eriytetään jatkossa tunnistamaan aiempaa selkeämmin erilaisten ja erikokoisten kaupunkiseutujen merkitys aluekeskusverkoston kehittymiselle. Tällä tarkoitetaan suuria ja monialaisia yliopistokaupunkiseutuja, yksipuolisempia teollisia keskuksia ja muita keskisuuria ja pieniä kaupunkiseutuja.

Helsingin seudun ja sen kehysseutujen kaupunkiohjelmatyötä tuetaan. Kehysseudut ovat Lohjan seutu (Hiiden pilotti), Tammisaaren seutu yhdessä Siuntion kunnan kanssa (Raaseporin ohjelma) sekä Järvenpään, Keravan, Nurmijärven, Mäntsälä ja Tuusulan muodostama KUUMA-kumppanuusohjelma-alue.

Ohjelman arvioinnin tehtävänä on seurata ohjelman ja ohjelmalle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteutusta. Ohjelman toteutusta koskevan vuosina 2004-2006 tehtävän arvioinnin pohjalta päätetään riittävän ajoissa ennen ohjelmakauden loppua aluekeskusten kehittämistoimenpiteiden jatkosta.

Alue- ja kuntaministeri

Hannes Manninen

Aluekehitysjohtaja

Veijo Kavonius

JAKELU

Aluekeskusohjelmaan nimetyt alueet
Verkostopilotti
Helsingin kaupunki
Lohjan kaupunki
Karjaan kaupunki
Järvenpään kaupunki
Ministeriöt
Maakuntien liitot
TE-keskukset

TIEDOKSI

Lääninhallitukset
SM/Kirjaamo